

Kasvun ja oppimisen lautakunta 26.11.2025 § 292

§ 292

## **Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteiden muuttaminen**

Valmistelijat / lisätiedot:  
Latvala Tero  
Gould Merivuokko  
Sirviö Jemina  
Tuovinen Jonna  
etunimi.sukunimi@espoo.fi  
Puhelinnumero 09 816 21

### **Päätösehdotus**

Esittelijä  
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1  
Hyväksyy kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppilasvalintaperusteet liitteen mukaisesti.

2  
Päätää, että uudet oppilasvalintaperusteet tulevat voimaan 1.1.2026.

### **Käsittely**

Esittelijän liitteeseen tekemä muutos on huomioitu pöytäkirjassa.

Puheenjohtaja Laiho ehdotti Klingin kannattamana asian jättämistä pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko pöydällepanoehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

### **Päätös**

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

### **Selostus**

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on 28.9.2016 § 147 päättänyt kaksikielisen opetuksen oppilasvalintaperusteista. Kasvun ja oppimisen lautakunta on 15.4.2025 § 63 lukuvuoden 2025-2026 oppilaspaikkoja koskevan päätöksen yhteydessä edellyttänyt, että oppilasvalintaperusteet tuodaan lautakuntaan uudelleen arvioitavaksi.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on arvioinut kuluvaan syksyn aikana voimassa olevien oppilasvalintaperusteiden toimivuutta huoltajilta ja kouluilta saatujen palautteiden perusteella sekä selvittänyt oppilasvalintaperusteisiin liittyviä muutostarpeita yhteistyössä kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen rehtoreiden kanssa.

Tarkastelussa on huomioitu englanninkielisen opetuksen ja ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttamista koskevan valmistelun käynnistyminen, ja se, että kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti), ruotsin kielikylpyopetuksen ja englanninkielisen opetuksen oppilasvalintaperusteiden toivotaan olevan soveltuvien osin yhtenevät.

### **Ennakkoarviointi ja näkemysten selvittäminen**

Oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi tarkastelluista vaihtoehtoista on laadittu ennakkoarviointi. Ennakkoarviointi sisältää kuvauksen nykytilasta sekä tarkemmat tiedot kustakin vaihtoehdosta ja niiden vaikutuksista oppilaisiin, johtamiseen ja resursseihin. Ennakkoarviointi on oheismateriaalina.

Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen johtokuntia, oppilaskuntia ja henkilöstöä on pyydetty antamaan oma lausuntonsa oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi tarkastelluista vaihtoehtoista ja ehdotetuista uusista oppilasvalintaperusteista. Asiassa annetut lausunnot ovat oheismateriaalina.

### **Oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi tarkastellut vaihtoehdot ja vaihtoehdot koskevat kannanotot**

Jäljempänä mainitulla englanninkielisellä opetuksella tarkoitetaan vastaavaa laajamittaista kaksikielistä opetusta, jota Espoossa tarjotaan Espoo International Schoolissa ja Kivimiehen koulussa (Kivimies International School).

#### *Oppilasvalinta 1. luokalle*

Oppilasvalinnan perusteena on tällä hetkellä valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen jokaisessa osiossa määritelty alin pistemäärä ja kokonaispisteissä määritelty alin pistemäärä. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeessa käytännössä seuraavat pisteet:

- Suomen kielen valmiuksia kartoittava koe 30 pistettä, kuitenkin siten, että jokaisessa kokeen tehtävässä saavutettava vähintään 7 pistettä.
- Englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittava koe 22 pistettä.

Opetusta tarjoavien koulujen opetusryhmiin jää vuosittain vapaita oppilaspaikkoja ja opetusryhmät voivat jäädä oppilasmäärältään hyvin pienikokoisiksi pääasiassa siksi, että valintakokeen hyväksytysti suorittaneita (alimmat hyväksytyt pisteet saavuttaneita) ja/tai kouluun hakeneita valintaperusteet täyttäviä hakijoita ei ole riittävästi.

Suomenkielisen perusopetuksen tuloksikkoo on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kolmea vaihtoehtoa.

#### **Vaihtoehto 1.**

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakijat valitaan kokonaispisteiden (0-x) mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa).

muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- hakijoiden edellytetään saavuttavan ainoastaan valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä
- alin hyväksytty kokonaispistemäärä päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä, ja se on nykyistä alhaisempi
- tasatilanteessa sisarusperusteen jälkeen olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Haukilahden koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta
- Kilonpuiston koulun opettajakunta
- Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta
- Kuitinmäen koulun johtokunta, henkilöstö ja osa Kuitinmäen koulun oppilaskunnasta.

Jalavapuiston koulun johtokunta ja henkilöstö kannattavat vaihtoehtoa 1, mutta ehdottavat ensisijaisesti alimpia hyväksytyjä pistemääriä nykyisen mukaisesti.

Vaihtoehto 2.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakijat valitaan seuraavassa etusijajärjestyksessä:

- 1) Hakijat, jotka ovat osallistuneet varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen kaksikielisessä/vieraskielisessä päiväkodissa (opetuskielenä englanti). Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.
- 2) Hakijat, joilla on sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa (muulla kuin koulun ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperuste on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.
- 3) Hakijat valintakokeen kokonaispistemäärien mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- hakijoiden edellytetään saavuttavan ainoastaan valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä
- alin hyväksytty kokonaispistemäärä päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä, ja se on nykyistä alhaisempi
- valintakokeen hyväksytysti suorittaneet hakijat valitaan etusijaperustein
- tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste, ja viimekädessä arpa.

Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta.

Vaihtoehto 3.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä).

Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakija saa lisäpisteen koulun kaksikielisessä opetuksessa (muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla) olevasta sisaruksesta. Hakijat valitaan kokonaispisteiden (valintakoe + lisäpiste) mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste. Jos sisarusperustekin on sama, ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- hakija saa lisäpisteen kaksikielisessä opetuksessa olevasta sisaruksesta
- tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste, ja viimekädessä arpa.

Vaihtoehtoa 3 ei kannata mikään kaksikielistä opetusta tarjoavista kouluista.

### *Oppilasvalinta vuosiluokille 2-6 ja 8-9*

Vuosiluokkien 2-6 ja 8-9 eli ns. väliluokkien oppilasvalinnan perusteena on tällä hetkellä valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeessa kyseisen vuosiluokan osalta määritelty alin hyväksytty kokonaispistemäärä.

Lukuvuoden 2024-2025 aikana on käynyt ilmi, että hakijoiden on edellytetty saavuttavan valintakokeen jokaisessa koeosiossa ja kokonaispisteissä määritellyt alimmat pistemäärät. Oppilasvalinta on tapahtunut näin ollen oppilasvalintaperusteista poikkeavalla tavalla, kuitenkin siten, että kaikkien hakijoiden kohdalla on toimittu samalla tavalla.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kolmea vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä. Hakijat valitaan kokonaispisteiden mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin on sama, ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- valintakokeen alimmat hyväksytyt kokonaispistemäärät vuosiluokittain päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä
- valintakokeen sisältöä ja pisteyttämistä muutetaan opetusta tarjoavien koulujen yhteistyönä
- tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste, ja viimekädessä arpa.

Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Haukilahden koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta
- Kilonpuiston koulun johtokunta ja henkilöstö
- osa Kuitinmäen koulun oppilaskunnasta
- Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö.

Jalavapuiston koulun johtokunta ja henkilöstö kannattavat vaihtoehtoa 1 siten, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) voisi hakea vain 3. luokalle.

## Vaihtoehto 2.

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- oppilasvalinnan perusteena on aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa
- Espoon kaupungin osoittamaa lähikoulua käyvä tai toissijaiseen kouluun valittu oppilas, joka ei ole hakenut ja tullut valituksi kaksikieliseen opetukseen 1. luokan alusta alkaen, voi hakea ja tulla valituksi seuraavan kerran vasta 7. luokan alusta alkaen.

Vaihtoehtoa 2 kannattaa

- Kuitinmäen koulun johtokunta, henkilöstö ja osa oppilaskunnasta
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta.

## Vaihtoehto 3.

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä.

- 1) Hakijat valitaan seuraavassa etusijajärjestyksessä:
- 2) Hakijat, joilla on sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa (muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla) kokonaispisteiden mukaisessa järjestyksessä.
- 3) Hakijat kokonaispisteiden mukaisessa järjestyksessä.  
Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- valintakokeen alimmat hyväksytyt kokonaispistemäärät vuosiluokittain päätetään lautakunnassa oppilasvalintaperusteiden yhteydessä
- valintakokeen sisältöä ja pisteyttämistä muutetaan opetusta tarjoavien koulujen yhteistyönä
- valintakokeen hyväksytysti suorittaneet hakijat valitaan etusijaperustein.

Vaihtoehtoa 3 ei kannata mikään kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavista kouluista.

## *Oppilasvalinta 7. luokalle*

Oppilasvalintaperusteissa ilmoitetun nykyisen etusijajärjestyksen soveltamisessa ja kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen käytänteissä on ilmennyt eroja. Valintakokeeseen osallistuvien suomen kielen taitoa ja edellytyksiä opiskella kahdella kielellä ei ole voitu selvittää, sillä oppilasvalintaperusteiden mukaan valintakokeena on ollut englannin kielen koe.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kahta vaihtoehtoa.

## Vaihtoehto 1.

Hakijat valitaan 7. luokalle seuraavassa etusijajärjestyksessä:

- 1) Hakijat, jotka opiskelevat Espoon kaksikielisessä opetuksessa 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 2) Hakijat, jotka opiskelevat Espoossa englanninkielisessä opetuksessa 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 3) Hakijat, jotka opiskelevat kaksikielisessä opetuksessa 6. luokalla muualla Suomessa. Huoltajan on esitettävä hakemuksen liitteenä todistus opiskelusta kyseisessä opetuksessa. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 4) Muut hakijat valintakokeen perusteella. Valintakoe koostuu englannin kielen kokeesta (0-x pistettä) ja suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-x pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä x pistettä. Hakijat valitaan valintakokeen kokonaispistemäärän (0-x pistettä) mukaisessa järjestyksessä. Jos hakijoiden kokonaispistemäärä on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että

- etusijajärjestys selkeytetään ja tarkennetaan huomioiden eri hakijaryhmät
- valintakokeeseen osallistuvien hakijoiden tulee suorittaa englannin kielen kokeen lisäksi suomen kielen koe.

Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Kuitinmäen koulun johtokunta, henkilöstö ja osa oppilaskunnasta
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta.

Haukilahden koulun johtokunta ja henkilöstö sekä Kilonpuiston koulun opettajakunta kannattavat vaihtoehtoa 1 siten, että englanninkielisessä opetuksessa olevien (etusijajärjestyksen kohta 2) oppilasvalinnan perusteena on hyväksytysti suoritettu suomen kielen koe.

## Vaihtoehto 2.

Oppilasvalintaperusteita ei muuteta. Etusijajärjestys säilyy nykyisenä.

Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta ja osa Kuitinmäen koulun oppilaskunnasta.

*Oppilasvalinta lukuvuoden koulutyön aikana vuosiluokille 1-9*

Voimassa olevien oppilasvalintaperusteiden mukaan vapaana oleville oppilaspaikoille voidaan valita hakija, joka on juuri muuttanut tai muuttamassa Espooseen. Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe.

Hakijan tulee saavuttaa valintakokeessa kyseisen vuosiluokan osalta määritelty alin hyväksytty kokonaispistemäärä.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut oppilasvalintaperusteiden muuttamiseksi kahta vaihtoehtoa.

#### Vaihtoehto 1.

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus/selvitys opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa. Opetukseen valitun tulee aloittaa koulunkäyntinsä viikon kuluessa päätöksen tiedoksiannosta, muutoin päätös raukeaa. Poikkeuksena tästä ovat koulujen loma-ajat.

Keskeinen muutos nykyisiin oppilasvalintaperusteisiin on, että oppilasvalinnan perusteena on aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa.

#### Vaihtoehtoa 1 kannattaa

- Kuitinmäen koulun johtokunta ja osa oppilaskunnasta
- Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta.

#### Vaihtoehto 2.

Oppilasvalintaperusteita ei muuteta. Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe.

Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta. Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö kannattavat vaihtoehtoa 2 siten, että Espooseen muuttavat kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelleet hakijat haastatellaan kahden opettajan toimesta molemmilla kielillä.

#### *Yleisperiaatteet*

Espoon kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) yhtenäiskouluissa opiskelevat oppilaat voivat jatkaa kyseisessä koulussa ja opetuksessa perusopetuksen loppuun asti. Vuosiluokkien 1-6 alakouluissa 6. luokalla opiskelevien oppilaiden tulee erikseen hakea 7. luokalle ja kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti). Näille oppilaille taataan kuitenkin jatko kyseisessä opetuksessa 7. luokalla, edellyttäen, että huoltaja ilmoittaa hakulomakkeella kaikki opetusta tarjoavat koulut hakutoiveeksi. Jatkumosta ja edellytyksestä tiedotetaan huoltajia yläkouluhakua koskevien hakuohjeiden yhteydessä ja kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavien koulujen järjestämissä tiedotustilaisuuksissa. Asia ei ole kuitenkaan kirjattuna erikseen oppilasvalintaperusteisiin.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö on tarkastellut yleisperiaatteiden muuttamiseksi kahta vaihtoehtoa.

#### Vaihtoehto 1.

Yleisperiaatteisiin lisätään oppilasvalintaan ja jatkumoon liittyvät kirjaukset sekä tehdään ehdollisia päätöksiä koskevia tarkennuksia:

- Oppilasvalinnan perusteena on hyväksytysti suoritettu valintakoe tai aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa.
- Hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa, ellei oppilasvalintaperusteissa ole erikseen määriteltynä muuta tapaa.
- Espoossa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) vuosiluokkien 1-6 alakoulussa 6. luokalla opiskelevat oppilaat voivat jatkaa kyseisessä opetuksessa 7. luokan alusta alkaen perusopetuksen loppuun asti, edellyttäen, että hakulomakkeella on ilmoitettu hakutoiveeksi kaikki opetusta tarjoavat koulut.
- Espooseen lukuvuoden aikana muuttavien hakijoiden valinta tapahtuu, kun muutto on tapahtunut. Jos toisessa kunnassa asuva hakija on aikeissa muuttaa Espooseen ennen seuraavan lukuvuoden koulutyön alkua, voidaan hakija ottaa huomioon kuten Espoossa asuva. Muutosta tulee ilmoittaa hakulomakkeella. Valituksi tullessaan hakijalle tehdään ehdollinen päätös ja se tulee voimaan vain, jos hakija muuttaa Espooseen Espoon kaupungin vuosittain asettamaan määräpäivään mennessä ja osoite on tuolloin näkyvissä väestötietojärjestelmässä.

Keskeinen muutos nykyisiin yleisperiaatteisiin on, että

- oppilasvalinnan perusteena on joko valintakoe tai aiempi opiskelu
- jatkumo kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) on näkyvissä oppilasvalintaperusteiden yleisperiaatteissa.

Vaihtoehtoa 1 kannattavat Kilonpuiston koulun johtokunta lukuun ottamatta kaikki kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavat koulut.

Vaihtoehto 2.

Yleisperiaatteita ei muuteta. Vaihtoehtoa 2 kannattaa Kilonpuiston koulun johtokunta.

### **Keskeiset lausunnoissa esitetyt näkemykset**

*Haukilahden koulun johtokunta ja henkilöstö* katsovat, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittavalla tulee olla edellytykset opiskella sekä suomen että englannin kielellä. Englanninkielisessä opetuksessa aiemmin opiskelleella hakijalla ei ole välttämättä riittävää suomen kielen taitoa eikä suomen kielen osaaminen ehdi välttämättä kehittyä jatko-opintojen kannalta riittävälle tasolle. Näiden hakijoiden suomen kielen taitoa tulisi siksi testata suomen kielen kokeella. Henkilöstö esittää lisäksi, että ilman aiempaa opiskelutaustaa olevan valintakokeeseen osallistuvan 7. luokalle hakevan oppilaan tulee saavuttaa sekä suomen kielen että englannin kielen kokeessa vähintään 50 % kokeen pistemäärästä.

*Haukilahden koulun oppilaskunta* katsoo, että kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) vapaana oleville oppilaspaikoille tulee voida valita hakijoita kesken lukuvuoden. Suurin osa kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) oppimateriaaleista on suomeksi, joten kaksikielinen valintakoe on kannatettava. Hakijan tulee saada yläkoulun valintakokeessa vähintään 50 % englannin kielen osion ja 40 % suomen kielen osion pisteistä.

*Jalavapuiston koulun johtokunta ja henkilöstö* toteavat lausunnossaan, että kaksikielinen opetus (suomi-englanti) on kehitetty alunperin suomea äidinkielenään puhuville lapsille toiminnallisen kaksikielisyyden saavuttamiseksi. On siksi tärkeää, että opetukseen valittavat osaavat myös

jatkossa suomen kieltä. Sisarusperusteelle ei tule antaa liian suurta painoarvoa oppilasvalinnassa. Lausunnossa ehdotetaan mm. seuraavaa:

- 1. luokan valintakokeen uudistetun suomen kielen kokeen maksimipistemäärä on 45 pistettä ja englannin kielen kokeen maksimipistemäärä on 30 pistettä. Mikäli oppilasvalinta tapahtuu kokonaispistemäärien mukaisessa järjestyksessä, englannin kielen kokeen maksimipistemäärää tulee nostaa 45 pisteeseen. Tällöin hyväksymisraja on yli 50 % kokonaispisteistä ja varmistetaan molempien kielten osaaminen.
- Väliluokille voi hakea jatkossa vain 3. luokalle. Tämä mahdollista haun niille, jotka eivät ole tulleet valituksi kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalla.
- Oppilasvalintaperusteisiin tulee kirjata kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) sisällä tapahtuvaa koulunvaihtoa koskeva periaate.

*Kilonpuiston koulun johtokunta* katsoo, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle hakemisessa haasteena on tällä hetkellä valintakokeen liian korkeat pisterajat. Hakijoiden on erityisen hankalaa saavuttaa riittävää minimipistemäärää valintakokeen suomen kielen valmiuksia mittaavassa koeosiossa, sillä suomen kielen valmiuksien edellytetään käytännössä olevan natiivitasolla. Johtokunta ei näe eriarvoistavana sitä, että 1. luokan oppilasvalinnassa huomioitaisiin hakijan osallistuminen englanninkielisen päiväkodin opetukseen. Englanninkielisiä päiväkoteja toimii yhä enemmän palvelusetelipäiväkoteina, jolloin päivämaksut ovat käytännössä lähes kunnallista päivähoitoa vastaavat. Johtokunta pitää kaksikielistä opetusta tarjoavien koulujen toiminnan ja talouden näkökulmasta tärkeänä, että luokat toimivat mahdollisimman täysinä luokkina. Hakeminen ja luokkien täydentäminen koko perusopetuksen ajan on siksi tärkeää myös jatkossa. Johtokunta ehdottaa lausunnossaan mm. seuraavaa:

- Oppilasvalintaperusteissa tulee näkyä selvemmin kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) ja englanninkielisen opetuksen oppilasvalinnan perusteena olevien valintakokeiden erot.
- Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tulee kehittää suuntaan, jossa se voi tarjota suomalaisen yhteiskuntaan integroivan vaihtoehdon kansainvälisille perheille.

*Kilonpuiston koulun opettajakunta* katsoo, että opetukseen valittavilla tulee olla tarvittavat kielelliset taidot ja valmiudet opiskella kahdella kielellä. Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle hakevien tulee tästä syystä myös jatkossa saavuttaa valintakokeen kummassakin koeosiossa ja kokonaispisteissä määritellyt alimmat hyväksytyt pistemäärät. Mikäli hakijan edellytetään kuitenkin ehdotettavan muutoksen mukaisesti saavuttavan ainoastaan valintakokeen kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä, tulee pistemäärän olla enemmän kuin kummankaan koeosion enimmäispisteet. Opettajakunta ehdottaa tältä osin, että alin hyväksytty kokonaispistemäärä on prosentuaalinen numeerisen sijaan. Vuosiluokkien 2-6 ja 8-9 osalta opettajakunta katsoo valintakokeen olevan tarkoituksenmukaisin tapa valita hakijoita ja varmistaa, että hakijoilla on riittävät valmiudet opiskella kahdella kielellä. Valintakokeet tulee uudistaa kokonaan kunkin vuosiluokan kohdalla.

*Kuitinmäen koulun johtokunta* katsoo, että oppilasvalintaperusteisiin ehdotetut muutokset ovat kannatettavia. Johtokunta kiinnittää kuitenkin huomiota väliluokkien oppilasvalintaan ja siihen, että väliluokkien oppilasvalinnan perusteena olevasta valintakokeesta luopuminen voi johtaa suomen kieltä osaamattoman hakijan valitsemiseen. Moni kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle valitsematta

jääneistä voi haluta hakea kyseiseen opetukseen myöhemmin perusopetuksen aikana, jolloin valintakokeen säilyttäminen voi olla perusteltua. Johtokunta toteaa, ettei sisaruudesta tulisi antaa lisäpisteitä tai etua oppilasvalinnassa. Perhekoot pienenevät, eivätkä kaikki samankaan perheen lapset automaattisesti sovellu tai hakeudu samaan painotettuun opetukseen. Sisarusperusteen painoarvoksi riittää näin ollen ratkaisu tasapistetilanteessa.

*Kuitinmäen koulun henkilöstö* katsoo, että oppilasvalintaperusteisiin ehdotetut muutokset ovat pääosin myönteisiä ja kannatettavia. Erityisesti ehdotus suomen kielen kokeen lisäämisestä 7. luokan oppilasvalinnan perusteisiin nähdään tärkeänä ja tarpeellisena. Väliluokkien oppilasvalinnan perusteena olevasta valintakokeesta luopuminen on myös hyvä. Henkilöstö toteaa näkemyksensä vielä seuraavaa:

- Oppilasvalinnan tulee perustua hakijan kielitaitoon ja valmiuksiin – ei perhesuhteisiin tai kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelevasta sisaruksesta saatavaan etuun. Vastaavaa etusijaa ei ole muussakaan painotetussa opetuksessa Espoossa.
- 1. luokan valintakokeeseen tulee sisällyttää selkeä kynnysarvo suomen kielen osaamiselle (esimerkiksi 25 % maksimipisteistä).
- Hakijat valitaan kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) tiettyyn kouluun. Oppilasvalintaperusteisiin tulee lisätä kirjaus, jonka mukaan vaihtaminen toiseen kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavaan kouluun on mahdollista vain erittäin poikkeuksellisista syistä.

*Kuitinmäen koulun oppilaskunta* toteaa, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) 1. luokalle hakeva voi suoriutua jossain valintakokeen osassa parempi ja jossain heikommin. Koulussa voi oppia ja kehittää näitä heikompia osa-alueita. Hakijalta tulee tästä syystä edellyttää ainoastaan valintakokeessa määritellyn alimman hyväksytyn kokonaispistemäärän saavuttamista. Oppilaskunnan näkemykset eroavat väliluokille hakemisessa. Osa oppilaskunnasta näkee muuttuvien elämäntilanteiden vuoksi tärkeäksi, että opetukseen on mahdollista hakea eri aikoina perusopetuksen aikana. Osa näkee luokan yhtenäisyyden vuoksi tärkeäksi, että opetukseen voi hakea vain 1. ja 7. luokalla, ei kuitenkaan kesken lukuvuoden. Oppilaskunnan näkemykset eroavat myös 7. luokalle hakemisessa. Osa näkee suomen kielen taidon testaamisen tarpeettomana. Osa näkee testauksen tarpeellisena, vaihtoehtoisesti hakijalta tulee edellyttää vähintään vuoden opiskelua suomenkielisellä luokalla. Sisarusten opiskelu samassa koulussa on kannatettava, mutta sisaruksesta ei tule antaa oppilasvalinnassa etua. Sisarusperusteen huomioiminen tasatilanteessa olevien hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisemisessa on hyvä.

*Niittykummun koulun johtokunta ja henkilöstö* toteavat, että kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittavilla tulee olla edellytykset opiskella suomen ja englannin kielellä. Hakijoiden suomen kielen osaaminen, opiskeluvalmius ja motivaatio ovat myös tärkeässä roolissa. Valintakokeen alimpia hyväksytyjä pisteitä asetettaessa on tärkeää huomioida, että valintakokeen hyväksytysti suorittamiseen vaadittavan kokonaispistemäärän tulee sisältää huomattavat pisteet molemmista kielistä. Valintakokeen pistemäärien ollessa samansuuntaiset kuin tällä hetkellä, kokonaispistemäärän tulee olla esimerkiksi 60 tai korkeampi. Ns. ”koulushoppailun” välttämiseksi oppilasvalintaperusteisiin tulee kirjata kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) jo opiskelevan koulun vaihtamista koskeva periaate. Johtokunta ja henkilöstö näkevät tärkeänä

säilyttää mahdollisuuden hakea väliluokille ja ehdottavat lausunnossaan seuraavaa:

- Mikäli väliluokkien oppilasvalinnan perusteena olevista valintakokeista kuitenkin luovutaan, kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) hakevilta tulee edellyttää taustaa kyseisessä opetuksessa tai yhtenä kotikielenä suomea. Pelkkä englanninkielinen koulutausta välittömästi ennen hakua ei ole riittävä. Englanninkielisen opetuksen tarjonnan ollessa riittämätön, tulee opetuksen laajentamista pohtia.
- Espooseen muuttavat kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) väliluokille hakevat haastatellaan kahden opettajan toimesta molemmilla kielillä. Espoossa asuvat hakijat hakevat ja osallistuvat valintakokeeseen, kuten tähänkin asti.

*Nöykkiön koulun johtokunta, henkilöstö ja oppilaskunta* katsovat, että oppilasvalintaperusteisiin ehdotetut muutokset ovat kannatettavia.

Henkilöstö toteaa lausunnossaan vielä seuraavaa:

- Hakijoiden motivaatio kaksikielistä opiskelua kohtaan on kokemusperäisesti osoittautunut valintakokeessa onnistumista tärkeämmäksi opiskeluissa menestystä ennustavaksi tekijäksi. Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) valintakokeiden alimpia pistemääriä voi tästä syystä laskea nykyisestä esimerkiksi 10 %.
- Ehdotettuja 7. luokan oppilasvalintaperusteita on tarpeen tarkentaa, edellytetäänkö valintakokeeseen osallistuvan hakijan saavuttavan valintakokeen englannin kielen koeosiossa ja suomen kielen koeosiossa sekä kokonaispisteissä määritellyt alimmat hyväksytyt pisteet vai ainoastaan kokonaispisteissä määritelty alin hyväksytty pistemäärä.
- Siltä osin, kuin oppilasvalinnan perusteeksi on ehdotettu aiempaa opiskelua kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa, henkilökunta pyytää määrittelemään oppilasvalintaperusteisiin aikamääreen (esimerkiksi 12 kuukautta), kuinka kauan hakijan on tullut opiskella kyseisessä opetuksessa voidakseen tulla valituksi.

## **Ehdotus uusista oppilasvalintaperusteista**

### *Oppilasvalinta 1. luokalle*

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehdon 1 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Oppilasvalinnan perusteena on valintakoe. Valintakoe koostuu suomen kielen valmiuksia kartoittavasta kokeesta (0-45 pistettä) sekä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittavasta kokeesta (0-30 pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä 45 pistettä. Hakijat valitaan kokonaispisteiden (0-75) mukaisessa järjestyksessä. Kokonaispisteiden ollessa samat, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Kyseinen vaihtoehto huomioi huoltajilta ja kouluilta saadun palautteen sekä mahdollistaa useamman hakijan valitsemisen ja oppilaspaikkojen täyttämisen lähtökohtaisesti 1. luokan alusta alkaen. Muutos ei anna etusijaa millekään tietylle hakijaryhmälle eikä aiheuta kokemusta eriarvoisuudesta.

Oppilasvalintaperusteiden muuttaminen vaihtoehdon 2 mukaisesti ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Kaksikielisessä tai vieraskielisessä päiväkodissa olleilla ja sisarusperusteen omaavilla hakijoilla olisi huomattava etu muihin hakijoihin nähden. Hakija voisi tulla valituksi alhaisemmalla valintakokeen pistemäärällä taustaa ja sisarusta vailla olevaa korkeammat pisteet saavuttanutta hakijaa ennen. Hakija, jolla ei ole taustaa eikä sisarusta kaksikielisessä opetuksessa voi jäädä myös kokonaan valitsematta.
- Koulutulokkaan valituksi tulemiseen vaikuttaisi osaltaan, onko huoltaja suunnitellut riittävän varhaisessa vaiheessa lapsensa opinpolkua.
- Kaksikulttuurisesta perheestä lapsi, jonka toinen äidinkieli on englanti, voi olla täysin suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa suomen kielen taidon lujittamiseksi. Tällainen lapsi voi olla kielitaidoltaan kelpoinen kaksikieliseen opetukseen, mutta jäädä valitsematta.
- Kaksikielistä ja/tai vieraskielistä opetusta tarjotaan pääasiallisesti yksityisissä päiväkodeissa, jolloin kaikilla ei ole mahdollisuutta hakeutua opetukseen kustannussyistä. Yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat kunnallista varhaiskasvatusta korkeampia.
- Kaksikielistä ja/tai vieraskielistä opetusta tarjoavat päiväkodit eivät välttämättä sijaitse perheen kodin lähetyvillä, jolloin hakeutumiseen vaikuttaa perheiden näkökulmasta keskeisesti logistiikka.
- Taustan pisteyttäminen on haasteellista ja tulkinta voi olla subjektiivista. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluverkko on englanninkielisessä varhaiskasvatuksessa monimuotoinen. Yksityinen varhaiskasvatus voi määritellä toimipisteissä käytettävän toisen opetuskielen ja sen määrän toiminnassaan. Palveluverkossa on tarjolla täysin englannin kielellä toteutettavaa varhaiskasvatusta, laajamittaista englanninkielistä varhaiskasvatusta ja kielisuihkua englanniksi, pääasiallisesti toimintaa tarjoavat päiväkodit ovat yksityisiä palvelun tuottajia.
- Etusijajärjestys poikkeaa olennaisesti muiden Espoossa tarjottavien painotusten oppilasvalintaperusteista.
- Muutos on suuri, ja voi vaikuttaa perheiden haluun hakea kaksikieliseen opetukseen.

Oppilasvalintaperusteiden muuttaminen vaihtoehdon 3 mukaisesti ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Sisarusperusteen omaavalla hakijalla olisi huomattava etu muihin hakijoiden nähden. Hakija voisi tulla valituksi alhaisemmalla valintakokeen pistemäärällä sisarusta vailla olevaa korkeammat pisteet saavuttanutta hakijaa ennen. Hakija, jolla ei ole sisarusta kaksikielisessä opetuksessa voisi jäädä kokonaan valitsematta.
- Perhekoot pienenevät.
- Hakijoilla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa sisarusperusteen olemassaoloon.
- Kaikilla saman perheen lapsilla ei ole automaattisesti edellytyksiä opiskella kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti).
- Muutos on suuri, ja voi vaikuttaa perheiden haluun hakea kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti).

### *Oppilasvalinta vuosiluokille 2-6 ja 8-9*

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehdon 2 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Kyseinen vaihtoehto mahdollistaa Espooseen muuttavien jo kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelleiden oppilaiden joustavan jatkumon kyseisessä opetuksessa ja huomioi toiveen englanninkielisessä opetuksessa määräaikaikaisella oppilaspaikalla opiskelleen oppilaan joustavasta valinnasta tilanteessa, jossa tilapäinen asuminen Suomessa muuttuu pysyväisluonteiseksi.

Oppilasvalintaperusteiden muuttaminen vaihtoehdon 1 mukaisesti edellyttäisi oppilasvalinnan perusteena olevan valintakokeen ja sen pisteytyksen uudistamista. Tämä ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Vuosiluokille 2-6 ja 8-9 hakevien määrä on verraten pieni.
- Valintakoejärjestelyt vievät aikaa ja sitovat henkilöstöresurssia, osin myös koulujen loma-aikoina.
- Valintakokeen ja sen pisteyttämisen uudistaminen on työmäärältään kohtuuttoman suuri tavoitteeseensa ja esitettyihin toiveisiin nähden.

### *Oppilasvalinta 7. luokalle*

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehdon 1 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Hakijat valitaan 7. luokalle seuraavassa etusijajärjestyksessä:

- 1) Hakijat, jotka opiskelevat Espoon kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 2) Hakijat, jotka opiskelevat Espoossa englanninkielisessä opetuksessa 6. luokalla. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 3) Hakijat, jotka opiskelevat kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) 6. luokalla muualla Suomessa. Huoltajan on esitettävä hakemuksen liitteenä todistus opiskelusta kyseisessä opetuksessa. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, ratkaisee hakijoiden keskinäisen järjestyksen arpa.
- 4) Muut hakijat valintakokeen perusteella. Valintakoe koostuu englannin kielen kokeesta (0-100 pistettä) ja suomen kielen kokeesta (0-50 pistettä). Hakijan tulee saavuttaa valintakokeen kokonaispisteissä 75 pistettä. Hakijat valitaan valintakokeen kokonaispistemäärän (0-150 pistettä) mukaisessa järjestyksessä. Jos hakijoiden kokonaispistemäärä on sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä

opetuksessa muulla kuin ylimmällä luokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa.

Kyseinen vaihtoehto huomioi kouluilta ja huoltajilta saadun palautteen nykyisissä oppilasvalintaperusteissa olevan etusijajärjestyksen selkeyttämisestä sekä tarkentaa oppilasvalintaa hakijaryhmittäin. Koulujen välille ei synny enää tulkintaeroja etusijajärjestyksen soveltamisessa, ja oppilasvalinta on siten myös huoltajien näkökulmasta selkeämpi. Espoossa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) ja englanninkielisessä opetuksessa opiskelleet voidaan valita ennen uusia hakijoita. Uusien valintakokeeseen osallistuvien hakijoiden edellytyksiä opiskella kahdella kielellä voidaan selvittää jatkossa.

Oppilasvalintaperusteiden muuttamatta jättäminen vaihtoehdon 2 mukaisesti ei ole tarkoituksenmukainen, sillä etusijajärjestyksen soveltamisessa ilmenneet tulkintaerot jäisivät osin ratkaisematta. Valintakokeella kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittavien suomen kielen taitoa ja siten edellytyksiä opiskella kahdella kielellä ei voitaisi selvittää.

### *Oppilasvalinta vuosiluokille 1-9 lukuvuoden koulutyön aikana*

Suomenkielisen perusopetuksen tuloksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden muuttamista vaihtoehdon 1 mukaisesti. Oppilasvalinta tapahtuisi näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavasti:

Oppilasvalinnan perusteena on opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa välittömästi ennen hakua. Hakijan tulee esittää hakemuksen liitteenä todistus/selvitys opiskelusta. Jos hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee sisarusperuste (sisarus on koulun kaksikielisessä opetuksessa muulla kuin ylimmällä vuosiluokalla). Jos sisarusperustekin sama, hakijoiden keskinäisen järjestyksen ratkaisee arpa. Opetukseen valitun tulee aloittaa koulunkäyntinsä viikon kuluessa päätöksen tiedoksiannosta, muutoin päätös raukeaa. Poikkeuksena tästä ovat koulujen loma-ajat.

Kyseinen vaihtoehto mahdollistaa Espooseen muuttavien kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa jo opiskelleiden oppilaiden joustavan valituksi tulemisen ja huomioi toiveen englanninkielisessä opetuksessa määräaikaikaisella oppilaspaikalla opiskelleen oppilaan joustavasta valinnasta tilanteessa, jossa tilapäinen asuminen Suomessa muuttuu pysyväisluonteiseksi.

Vaihtoehto 2 eli oppilasvalintaperusteiden muuttamatta jättäminen ei ole perusteltua mm. seuraavista syistä:

- Hakijamäärä on verraten pieni. Valintakoejärjestelyt vievät aikaa ja sitovat henkilöstöresurssia, myös koulujen loma-aikoina.
- Valintakokeiden uudistaminen on työmäärältään kohtuuttoman suuri tavoitteeseensa ja esitettyihin toiveisiin nähden.
- Englanninkielisessä opetuksessa määräaikaikaisella oppilaspaikalla opiskelleilla oppilailla, joiden tilapäinen asuminen Suomessa muuttuu pysyväisluonteiseksi, ei ole mahdollista hakea ja tulla valituksi joustavasti.

### *Yleisperiaatteet*

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö ehdottaa oppilasvalintaperusteiden yleisperiaatteiden muuttamista vaihtoehdon 1 mukaisesti, huomioiden lausunnoissa ehdotettu koulun vaihtamista koskevan periaatteen kirjaaminen. Yleisperiaatteet sisältäisivät näin ollen 1.1.2026 lukien seuraavat lisäykset ja tarkennukset:

- Oppilasvalinnan perusteena on hyväksytysti suoritettu valintakoe tai aiempi opiskelu kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) tai englanninkielisessä opetuksessa.
- Espoossa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) vuosiluokkien 1-6 alakoulussa 6. luokalla opiskelevat oppilaat voivat jatkaa kyseisessä opetuksessa 7. luokan alusta alkaen perusopetuksen loppuun asti, edellyttäen, että hakulomakkeella on ilmoitettu hakutoiveeksi kaikki opetusta tarjoavat koulut.
- Espooseen lukuvuoden aikana muuttavien hakijoiden valinta tapahtuu, kun muutto on tapahtunut. Jos toisessa kunnassa asuva hakija on aikeissa muuttaa Espooseen ennen seuraavan lukuvuoden koulutyön alkua, voidaan hakija ottaa huomioon kuten Espoossa asuva. Muutosta tulee ilmoittaa hakulomakkeella. Valituksi tullessaan hakijalle tehdään ehdollinen päätös ja se tulee voimaan vain, jos hakija muuttaa Espooseen Espoon kaupungin vuosittain asettamaan määräpäivään mennessä ja osoite on tuolloin näkyvissä väestötietojärjestelmässä.
- Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) valittu voidaan valita toiseen opetusta tarjoavaan kouluun ainoastaan erityisen painavasta oppilashuollollisesta tai oppilaan terveydentilaan liittyvästä syystä. Huoltajan tulee esittää syyn osoittava asiantuntijalausunto (lääkäri, psykologi) tai koulun laatima selvitys.

Kyseinen vaihtoehto selkeyttää nykyisiä yleisperiaatteita sekä huomioi toiveen jatkumon ja koulun vaihtamista koskevan periaatteen sisällyttämisestä oppilasvalintaperusteisiin. Vastaavat kirjaukset ovat kirjattuna myös englanninkielisen opetuksen ja ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteisiin. Kirjaus ei muuta yhtenäisen peruskoulun kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelevien oikeutta jatkaa koulussa ja opetuksessa perusopetuksen loppuun asti.

Vaihtoehdossa 2 mikään ei muutu nykyisestä. Oppilasvalintaperusteiden muuttamatta jättäminen ei huomioi kouluilta ja huoltajilta saatuja palautteita tai toivetta jatkumon sisällyttämisestä oppilasvalintaperusteisiin. Kirjaukset eivät ole englanninkielisen opetuksen ja ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteiden yleisperiaatteiden kanssa yhtenevät.

### **Vastineet lausunnoissa esitettyihin seikkoihin**

#### *Kaksikielisen opetuksen laajempi kehittäminen huomioiden monikulttuurillistuvan Espoon opetustarpeet*

Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) kehitetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja kunnallisten päätösten mukaisesti osallistaen kouluja, oppilaita, huoltajia, kuntalaisia ja kunnan palveluita käyttäviä tahoja.

Lukuvuonna 2024-2025 kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) on kehitetty osana KIELOPE-hanketta. Kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavia kouluja on tuettu opetuksen pedagogisessa kehittämisessä ja opettajien osaamisen kehittämisessä. Kouluille on järjestetty hankkeen puitteissa koulutusta ja työpajoja mm. seuraavista aiheista:

- Oppimisen tuki, eriyttäminen ja kielitietoinen opetus Espoon kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti)

- Kansallisen verkoston tapahtumat ja ajankohtaiset asiat
- Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) kielelliset tavoitteet
- Valintakokeiden sisällön kehittäminen
- Tuntijakoa ja Espoon OPSin kielelliset tavoitteet.

Opetussuunnitelmaa, tuntijakoa ja kaksikielisen opetuksen periaatteita sekä käytäntöjä on käyty läpi koulujen kanssa koulutuksissa ja asiantuntijoiden kanssa. Opetusta tarjoavia kouluja on kannustettu yhteistyöhön mahdollistamalla työajalla tapahtuvaa kehittämistä ja kouluttautumista hankerahoituksella. Koulut ovat kehittäneet käytänteitään yhtenäisemmiksi kukin tahollaan.

Opetusta tarjoaville kouluille on perustettu yhteinen Teams-kanava, johon on lisätty kaikki kaksikielisen opetuksen koulujen rehtorit ja opettajat. Kouluja on kannustettu hyödyntämään kyseistä kanavaa, ja jatkamaan yhteistyötä myös hankkeen päätyttyä. Rehtoreiden on hyvä kokoontua yhteen säännöllisesti ja osaltaan kannustaa tähän omia opettajiaan.

### *Kaksikielisen opetuksen ja englanninkielisen opetuksen valintakokeiden suunnitteleminen toisistaan eriytyiksi*

Englanninkielisen opetuksen 1. luokan valintakoe koostuu tällä hetkellä englannin kielen kokeesta ja kielellisiä valmiuksia kartoittavasta kokeesta. Kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) 1. luokan valintakoe koostuu tällä hetkellä englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittava kokeesta sekä suomen kielen valmiuksia kartoittavasta koeosiosta, joka on sama kuin englanninkielisen opetuksen valintakokeen kielellisiä valmiuksia kartoittava koe. Koulutulokkaan hakiessa samanaikaisesti englanninkieliseen opetukseen ja kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti), hänen tulee osallistua molempien opetusmuotojen oppilasvalintakokeisiin siten, että hän suorittaa englannin kielen kokeen englanninkielistä opetusta tarjoavassa koulussa ja kielellisiä valmiuksia kartoittavan kokeen [suomen kielellä] kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavassa koulussa, jossa myös kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) valintakokeen englannin kielen peruskäsitteistöä ja kielitaitoa kartoittava koe tulee suorittaa.

Nykyisen 1. luokan ja muiden vuosiluokkien valintakokeiden sisällöistä vastaavat kyseistä opetusta tarjoavat koulut. Kouluja kehoitetaan säännöllisesti tarkastelemaan valintakokeiden sisältöjä ja tekemään niihin tarvittavia muutoksia. Valintakokeiden uudistaminen on aloitettu KIELOPE hankkeen yhteydessä, ja tässä yhteydessä kouluja on kehoitettu pohtimaan, tulisiko kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) ja englanninkielisen opetuksen valintakokeiden olla kaikilta osin erilaiset. Valintakokeiden suunnittelua ja eriyttämistä tarvittavin osin voidaan tarkastella lukuvuoden aikana, ja myöhemminkin.

### *Jatkumo*

Kaksikielistä opetusta tarjoaville kouluille lähetetyssä lausuntopyynnössä on korostettu, että muutos koskee nimenomaisesti vuosiluokkien 1-6 alakoulussa kaksikielisessä opetuksessa (suomi-englanti) opiskelevia oppilaita. Näiden oppilaiden tulee muiden 6. luokalla opiskelevien oppilaiden tavoin hakea erikseen yläkouluun. Muutoksella ei olla siis muuttamassa nykyistä käytäntöä tai epäämässä yhtenäisessä peruskoulussa opiskelevien oppilaiden opiskelua kyseisessä ja opetuksessa koulussa perusopetuksen loppuun asti.

### *Alimmat hyväksytyt pistemäärät*

Espoon kaupungin hallintosäännön ja voimassa olevien oppilasvalintaperusteiden mukaan johtokunnat päättävät lautakunnan päättämiä oppilasvalintaperusteita tarkentavista seikoista, kuten valintakokeen pisteyttämisestä. Johtokuntien on näin ollen tullut päättää tällä hetkellä käytössä olevien valintakokeiden alimmista pistemääristä ja siten olla tietoisia valintakokeiden pisteyttämisestä arviointiperusteineen.

Kaksikielistä opetusta tarjoaville kouluille lähetetyssä lausuntopyynnössä on tuotu esiin, mitkä alimmat hyväksytyt pistemäärät 1. luokalle hakevien on tällä hetkellä tullut saavuttaa. Oppilasvalintaperusteiden muuttamista koskevan ehdotuksen käsitteleminen johtokunnassa on tapahtunut ao. koulun rehtorin esittelystä, jolloin johtokunnilla on ollut mahdollisuus saada tarvittaessa lisätietoa nykytilasta ja ehdotetusta muutoksesta, voidakseen ottaa kantaa osaltaan alimpiin hyväksyttäviin pistemääriin uusissa 1.1.2026 voimaan tulevista oppilasvalintaperusteissa.

### *Englanninkieliseen varhaiskasvatukseen osallistumisen edellytys tällä hetkellä*

Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti) hakevilta ei edellytetä opiskelua englanninkielisessä varhaiskasvatuksessa tai -esiopetuksessa. Opetukseen voi hakea kieli- ja kulttuuritaustasta riippumatta. On myös huomionarvoista, että kaksikulttuurisen perheen lapsi, jonka toinen äidinkieli on englanti, voi olla täysin suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa suomen kielen taidon lujittamiseksi.

### *Yksityiset päiväkodit, lisämaksut, palvelusetelit*

Englannin kielistä varhaiskasvatusta tarjotaan Espoossa vain kahdessa kunnallisessa päiväkodissa, ja näiden lisäksi yksityisissä päiväkodeissa sekä palvelusetelipäiväkodeissa. Asiakasmaksut ovat lähes poikkeuksetta kunnallista varhaiskasvatusta korkeammat yksityisissä päiväkodeissa ja palvelusetelillä toimivissa päiväkodeissa.

Yksityisten palveluntuottajien asiakasmaksut vaihtelevat. Palveluntuottajat määrittelevät asiakasmaksunsa itse ja päättävät myös lasten valinnasta. Asiakkaalle jää yksityisestä varhaiskasvatuksesta maksettavaksi asiakasmaksun ja yksityisen hoidon tuen välinen erotus. Huoltaja vastaa itse yksityisen kodinhoidon tuen hakemisesta Kelalta. Asiakasmaksut ovat hieman kunnallista varhaiskasvatusmaksua korkeampi ja päiväkotitoi voi myös määritellä erilaisia kannatusyhdistysten jäsenmaksuja ja puskurimaksuja, joiden suuruus voi olla esim. yhden kuukauden hoitomaksu.

Palvelusetelipäiväkodeissa palvelusetelin arvoon vaikuttavat lapsen ikä, perheen koko ja tulot, lapsen viikoittainen varhaiskasvatusaika sekä mahdollinen sisarusalennus. Palvelusetelipäiväkodeissa asiakasmaksut voivat olla samansuuruisia, tai 50 euroa/kuukausi/lapsi korkeammat kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Lisämaksu voi olla osalle perheistä merkittävä, jos varhaiskasvatusmaksu on muutoin 0 euroa.

Päiväkodit lisämaksuineen löytyvät kaupungin verkkosivuilta: [Yksityiseen varhaiskasvatukseen hakeminen | Espoon kaupunki](#)

### *Valmistavista luokista luopuminen*

Perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään inklusiivisesti oppilaan omassa lähikoulussa tai alueellisessa valmistavan opetuksen luokissa. Valmistavan opetuksen luokista ei näin ollen olla luovuttu.

#### *Johtokuntien osallistaminen valmisteluun*

Kaksikielistä opetusta tarjoaville kouluille lähetetyssä lausuntopyynnössä on todettu, että kasvun ja oppimisen lautakunta on 15.4.2025 § 63 lukuvuoden 2025-2026 oppilaspaikkoja koskevan päätöksen yhteydessä edellyttänyt oppilasvalintaperusteiden tuomista lautakuntaan uudelleen arvioitavaksi. Lausuntopyynnössä on myös todettu, että oppilasvalintaperusteita ja mahdollisia muutoksia on tarkasteltu yhteistyössä kaksikielistä opetusta tarjoavien koulujen rehtoreiden kanssa huomioiden kouluilta ja huoltajilta saadut palautteet.

Lausuntopyyntöön on sisällytetty ne vaihtoehdot, jotka em. tarkastelun perusteella on katsottu olevan toteutettavissa. Johtokunnille on varattu tilaisuus lausua näistä vaihtoehdoista ja ehdotuksesta.

#### *Väliluokille hakevien haastattelu*

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksiköllä ja eri opetusta tarjoavilla kouluilla on kokemusta haastatteluista osana oppilasvalintaa. Haastattelusta on luovuttu, sillä huoltajilta ja opetusta tarjoavilta kouluilta saadun palautteen perusteella haastattelut on koettu kohtuuttoman raskaiksi ja haastattelijan subjektiivisen näkemyksen vaikuttavan kohtuuttomasti hakijan valintaan. Haastattelun ei ole myöskään koettu tuovan tosiasiallisesti lisäarvoa oppilasvalintaan.

#### *Valintakokeiden uudistamisen resurssointi*

Valintakokeiden sisällöistä vastaavat ko. opetusta tarjoavat koulut. Valintakokeiden uudistaminen on aloitettu KIELIOPE hankkeen yhteydessä, tätä työtä jatketaan edelleen. Valintakokeiden uudistamiseen ei ole kohdennettavissa koulujen ulkopuolista henkilöstö- tai muuta resurssia.

#### *Vaihtaminen toiseen kaksikielistä opetusta (suomi-englanti) tarjoavaan kouluun*

Kaksikieliseen opetukseen (suomi-englanti), kuten muihin Espoossa tarjottaviin painotuksiin hakevat valitaan tiettyyn opetusta tarjoavaan kouluun kyseisessä koulussa olevien vuosiluokkien ajaksi. Opetukseen valitut voivat hakea saman painotuksen sisällä toiseen opetusta tarjoavaan kouluun ainoastaan, jos koulun vaihtamiselle on erityisen painava oppilashuollollinen tai oppilaan terveydentilaan liittyvä syy. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi:

- Vakava kiusaaminen, joka jatkuu koulun asianmukaisista toimista huolimatta.
- Oppilaan terveydentilan olennainen muuttuminen perusopetuksen aikana ja nykyisen koulun soveltumattomuus tämän seurauksena.

Huoltajan tulee esittää syyn osoittava asiantuntijalausunto (lääkäri, psykologi) tai koulun laatima selvitys. Lausunnon/selvityksen perusteella tarkastellaan, onko koulun vaihtamiselle perustetta.

Vastaava menettely on käytössä uuden lähikoulun osoittamisessa tilanteessa, jossa uuden lähikoulun osoittamiseksi ei ole perusopetuksen

oppilaaksiottoa koskevien linjausten mukaista perustetta, mutta oppilas ei voi jatkaa nykyisessä koulussaan terveydentilassa tapahtuneiden olennaisten muutosten ja/tai muiden painavien syiden seurauksena.

## **Päätöshistoria**

## **Liitteet**

- 1 Kaksikielisen opetuksen oppilasvalintaperusteet 1.1.2026 lukien

## **Oheismateriaali**

- Ennakkoarvointi
- Haukilahden koulun henkilöstön lausunto
- Haukilahden koulun johtokunnan lausunto
- Haukilahden koulun oppilaskunnan lausunto
- Jalavapuiston koulun johtokunnan ja henkilöstön lausunto
- Kilonpuiston koulun henkilöstön lausunto
- Kilonpuiston koulun johtokunnan lausunto
- Kuitinmäen koulun henkilöstön lausunto
- Kuitinmäen koulun johtokunnan lausunto
- Kuitinmäen koulun oppilaskunnan lausunto
- Niittykummun koulun henkilöstön lausunto
- Niittykummun koulun johtokunnan lausunto
- Nöykkiön koulun johtokunnan, oppilaskunnan ja henkilöstön lausunnot
- Nykyisten ja uusien oppilasvalintaperusteiden vertailu

## **Tiedoksi**